

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Mars 1885. kl. 1 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om rätt för myndig prins af det Kongl. Huset att deltaga i Kamrarnes öfverläggningar.

Uti en i Första Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad motion, N:o 1, har Friherre *Klinckowström* — med erinran, att det i § 45 Regeringsformen stadgade förbud för kronprins och arffurste samt prins af det Kongl. Huset att innehafva civilt embete lätteligen föranledde dertill, att hela deras uppfostran erhöle en hufvudsakligen militärisk pregel, men att, då landets lyckliga geografiska läge skyddade från faran af krig mot yttre fiender, de Kongl. prinsarne, hvilka genom sin börd kunde till följd af grundlagens bud blifva kallade att styra land och folk, syntes böra få pröfva sina krafter och vinna erfarenhet äfven i fredliga värf, hvadan de företrädesvis borde ega rätt att, genom deltagande i Riksdagens förhandlingar, bilda sig ett sannare och riktigare omdöme om rikets tillstånd och behof, än hvad som kunde vinnas genom företrädesvis militära studier och öfningar — hemställt om sådan förändring af § 53 mom. 2 Riksdagsordningen, att tillfälle bereddes de Kongl. prinsar, som uppnått myndig ålder, att deltaga i Kamrarnes öfverläggningar; och har motionären, under åberopande deraf att Preussens, Österrikes, Italiens, Stora Britanniens, Belgiens, Spaniens och Portugals grundlagar gifvit vissa af de regerande furstefamiljernas prinsar säte och stämma i öfverhuset, vidare dels anført åtskilliga fall, då så väl Sveriges som Norges grundlagar åt Kongl. prinsar anförto viktiga regeringsuppdrag, dels ock framhållit, hurusom prinsarnes deltagande i Riksdagens förhandlingar borde ej blott lemna dem en rik erfarenhet samt pröfva deras förmåga och kunskaper, utan ock genom den närmare beröringen med Kamrarnes ledamöter bereda nationen och hennes representanter tillfälle att närmare lära känna dem, som i en

framtid skola leda hennes öden, hvaraf ömsesidig kärlek, vördnad och förtroende skulle blifva en följd.

På ofvan angifna skäl har motionären föreslagit, att § 53 mom. 2 Riksdagsordningen måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Uti hvardera Kammaren ega till myndig ålder konne prinsar af det konungsliga huset och Statsrådets ledamöter tillträde, med rättighet att deltaga i öfverläggningarne men ej i besluten, der de sednare ej äro ledamöter af Kammaren. Dock må ej prins af det konungsliga huset eller Statsrådets ledamöter i det fall, då dem enligt Regeringsformen uppdraget är att riksstyrelsen föra, ej heller omyndig Konungs förmyndare, öfvervara Kamrarnes öfverläggningar och beslut.»

Då Utskottet nu går att afgifva utlåtande öfver detta förslag, får Utskottet till en början anmärka, att grundlagens bud i 45 § Regeringsformen icke synes, på sätt motionären förmenat, förhindra prins af det Kongl. Huset att egna sig åt andra idrotter än krigets. Innehaf af ett embete är allraminst i vår tid något vilkor för allmännyttig verksamhet; och de Kongl. prinsarnes höga samhällsställning lemna dem förvisse rika tillfällen att göra sitt arbete och sina kunskaper i fullaste mått fruktbarande för fosterlandet.

Deremot tror Utskottet det icke öfverensstämman med vår författnings anda att medgifva dem en i deras börd grundad rätt till deltagande i Riksdagens förhandlingar. Såsom stöd för sin åsigt har motionären åberopat exemplet af åtskilliga främmande länders lagstiftningar. Men vår folkvalda Första Kammare har, enligt Utskottets tanke, en helt annan karakter än dessa länders öfverhus, hvilka helt och hållet eller delvis bestå af sjelfskrifna eller på annat sätt än genom folkets val utsedde ledamöter. Också hafva, såsom motionären sjelf anført, enligt dessa lagstiftningar, prinsarne af det regerande furstehuset rätt att deltaga ej blott i representationens öfverläggningar utan ock i dess beslut. Det synes antagligt, att de Kongl. prinsarne i de flesta fall skulle af sitt förhållande till Konungen afhållas från att personligen ingripa i diskussionen; och då å ena sidan, förutom de många andra sätt, på hvilka de kunna erhålla kännedom om folkrepresentationens åsikter, rätten att åhöra Kamrarnes förhandlingar redan nu, på sätt jemväl motionären antydtt, står dem öppen, och å andra sidan ingen lærer påstå att deras deltagande i representationens förhandlingar är erforderligt för bevarande af de ömsesidiga känslorna af kärlek och förtroende mellan konungahuset och folket, kan den föreslagna förändringen, enligt Utskottets tanke, icke anses påkallad af något praktiskt behof, hvadan Utskottet hemställer,

att Friherre Klinckowströms förevarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 6 Mars 1885.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Mars 1885, kl. 1 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändring i 60 § Riksdagsordningen.

Uti en från Andra Kammaren till Utskottet öfverlemnad motion, N:o 110, har Herr A. G. Björkman föreslagit:

att omröstning i Riksdagens båda Kamrar skall ske med öppna röstsedlar, å hvilka skola upptagas den röstandes namn;

att vid rösternas sammanräkning skola användas tryckta blanketter, indelade i kolumner och upptagande hvardera Kammarens ledamöters namn, samt linier så ordnade, att tvenne blanka rutor blifva på sidan af hvarje namn, på sätt Petter Persson i Isie i sin i samma syfte sistlidne riksdag väckta motion N:o 138, sid. 10 och 11, utvisar;

att när votering anställes, inskrifves först den justerade voteringspropositionen å blanketten, hvarefter samtidigt vid hvarje röstsedels aflämnande vid den röstandes namn i blanketten sättes en punkt eller ett streck, som i ena rutan bemärker ja och i den andra nej (hvarigenom